

SADƏLƏŞDİRİLMİŞ VERGİ

Sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləri kimlərdir?

Aşağıda göstərilən şəxslər sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləridir:

- müliyyətdə və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə (beynəlxalq yük və sərnişin daşımaları istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikasının ərazisində sərnişin və yük daşımalarını (o cümlədən taksi ilə) və yaxud həmin daşımaları müqavilə əsasında digər şəxslər vasitəsi ilə həyata keçirən şəxslər;
 - idman mərc oyunlarının operatoru və satıcıları olan şəxslər;
- mülkiyyətdə olan yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin təqdim edilməsini həyata keçirən şəxslər.

Aşağıda göstərilən şəxslər sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olmaq hüququna malikdir:

- ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyatdan alınmamış və ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) vergi tutulan əməliyyatların həcmi 200.000 manat və ondan az olan şəxslər;
- vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan ticarət və (və ya) ictimai işlə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər;
- bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər.

Aşağıda göstərilən şəxslər sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi ola bilməzlər:

- aksizli mallar istehsal edən şəxslər;
- kredit və sığorta təşkilatları, investisiya fondları, qiymətli kağızlar bazarının peşəkar iştirakçıları, lombardlar;
- qeyri-dövlət pensiya fondları;
- əmlakın icarəyə verilməsindən və royaltidən gəlir əldə edənlər;
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilmiş təbii inhisar subyektləri;
- müliyyətdə olan əsas vəsaitlərin ilin əvvəlinə qalıq dəyəri 1.000.000 manatdan artıq olan şəxslər (vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan sadələşdirilmiş vergitutma metodunu seçmiş ticarət və (və ya) ictimai işlə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər, bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər və mütləq qaydada sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olmalı şəxslər istisna olmaqla).

Vergitutma obyektı

Hesabat dövrü ərzində sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi tərəfindən təqdim edilmiş mallara (işlərə, xidmətlərə) və əmlaka görə əldə edilmiş ümumi hasilatın, habelə satışdankənar gəlirlərin həcmi (ödəmə mənbəyində vergi tutulmuş gəlirlər, məsələn faizlər, dividendlər istisna edilməklə) vergitutma obyektidir. Satışdankənar gəlirlərə digər müəssisələrin fəaliyyətində payçı kimi iştirakdan gəlir, müəssisəyə məxsus səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızlardan əldə olunan gəlirlər, habelə mal və xidmət (iş) istehsalı və satışı ilə bilavasitə bağlı olmayan əməliyyatdan götürülən digər gəlirlər, o cümlədən cərimə və zərərin ödənilməsi şəklində alınmış məbləğ, xarici valyuta əməliyyatları üzrə artan məzənnə fərqi, qanunvericiliyə müvafiq iddia müddəti keçmiş kreditör deponent borc məbləğləri daxildir.

İdman mərc oyunlarının operatoru üçün oyun iştirakçılarından qəbul edilmiş pul vəsaiti, idman mərc oyunlarının satıcısı üçün isə operatorun ona verdiyi komisiyon haqq sadələşdirilmiş verginin vergitutma obyektidir.

Sadələşdirilmiş vergi ödəyən hüquqi şəxslər ƏDV-nin, mənfəət vergisinin və əmlak vergisinin, hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən fiziki şəxslər bu fəaliyyət üzrə gəlir vergisinin və ƏDV-nin ödəyicisi deyildirlər.

Qeyd: Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıları tərəfindən özlərinin istehsal etdikləri kənd təsərrüfatı məhsullarının satışından əldə edilmiş hasilatın həcmi 2014-cü il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə, körpələr evləri, uşaq bağçaları, xüsusi uşaq bağçaları və uşaq evləri 2014-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətinə sadələşdirilmiş vergini ödəməkdən azaddırlar.

Sadələşdirilmiş verginin dərəcəsi

Sadələşdirilmiş vergi, bu verginin ödəyicilərinin malların təqdim edilməsindən, işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən əldə etdiyi vəsaitin məbləğindən (ümumi hasilatının həcmindən) və satışdankənar gəlirlərdən aşağıdakı dərəcə ilə hesablanır:

Bakı şəhərində - 4 faiz,

digər şəhər və rayonlarda, Naxçıvan MR-da - 2 faiz.

Bakı şəhəri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər şəhər və rayonlarında, o cümlədən Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinə bu regionlar üzrə müəyyən edilmiş dərəcələri o halda tətbiq edilir ki, bu vergi ödəyiciləri özünün istehsal sahəsi, daşınmaz əmlakı və işçi qüvvəsi ilə həmin ərazilərdə fəaliyyət göstərmiş olsunlar.

Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonlarında, Naxçıvan MR-da vergi uçotuna alınmış, lakin Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləri vergini Bakı şəhəri üzrə müəyyən olunmuş vergi dərəcələri ilə ödəyirlər.

Müxtəlif vergi dərəcələri ilə vergiyə cəlb edilən gəlirlər üzrə uçot ayrılmaqla aparılmalıdır. Belə uçot aparılmadıqda ən yüksək vergi dərəcəsi tətbiq edilir.

Vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan sadələşdirilmiş vergitutma metodunu seçmiş ticarət və ictimai işlə fəaliyyəti ilə məşğul olanlar üçün vergi onların fəaliyyət göstərdiyi ərazidən asılı olmayaraq aşağıdakı dərəcə ilə hesablanır:

ticarət fəaliyyəti üzrə - 6 faiz,

ictimai işlə fəaliyyəti üzrə - 8 faiz.

İdman mərc oyunlarının operatoru tərəfindən oyun iştirakçılarından qəbul edilmiş vəsaitdən 6 faiz dərəcəsi ilə, idman mərc oyunlarının satıcısı tərəfindən isə operatorun ona verdiyi komisiyon haqdan 4 faiz dərəcəsi ilə sadələşdirilmiş vergi hesablanır.

Sadələşdirilmiş verginin hesablanması qaydası, ödəmə müddəti və bəyannamənin verilməsi

Sadələşdirilmiş vergi üçün hesabat dövrü rübdür.

Hesabat dövrü üçün sadələşdirilmiş verginin məbləği müəyyən edilmiş vergi dərəcəsinə hesabat dövrünün ümumi hasilatının həcminə tətbiq etməklə hesablanır. Məsələn:

Siz pərakəndə ticarətlə məşğul olursunuz və rüblük dövrüyəniz 12.000 manat olmuşdur:

Bakı şəhərində fəaliyyət göstərirsinizsə ödəyəcəyiniz verginin məbləği

12.000x4%=480 manat,

digər şəhər və rayonlarda, Naxçıvan MR-da fəaliyyət göstərirsinizsə

12.000x2%=240 manat olacaqdır.

Sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləri, o cümlədən idman mərc oyunlarının operatoru və satıcıları hesabat dövründən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq ödənilməli olan verginin məbləği haqqında vergi orqanlarına bəyannamə verir və həmin müddətdə hesablanmış vergini dövlət büdcəsinə ödəyirlər.

*Məsələn: İdman mərc oyunlarını həyata keçirən **Operator** kimi oyun iştirakçılarından qəbul edilmiş pul vəsaitininin (gəlirininin) məbləği 130.000 manat olmuşdur. Bu zaman ödəyəcəyiniz verginin məbləği*

130.000x6%=7800 manat,

*Məsələn: **İdman mərc oyunları satıcısı kimi** həmin oyunların operatorları tərəfindən Sizə verilən komisiyon haqqının məbləği 10.000 min manat olmuşdur. Bu zaman ödəyəcəyiniz verginin məbləği **10.000x4%=400 manat** olacaqdır.*

Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi fəaliyyətini dayandırdıqda, habelə hüquqi şəxs ləğv edildikdə və ya fərdi sahibkarın fəaliyyətinə xitam verildikdə, hesabat rübündən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq vergi orqanına faktiki fəaliyyət göstərilən dövrü əhatə edən bəyannamə təqdim edilməlidir.

Əmlakın icarəyə verilməsindən və royaltidən gəlir əldə edən şəxslər bu fəaliyyətlə yanaşı, digər fəaliyyət növləri ilə də məşğul olduqda, **ardıcıl 12 aylıq dövrün** istənilən ayında (aylarında) vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi **200.000 manat və ondan az olduqda**, digər fəaliyyətdən əldə etdiyi gəlirlərə sadələşdirilmiş vergini tətbiq etmək hüququna malikdirlər. Bu halda əmlakın icarəyə verilməsi, royalti və digər fəaliyyət növləri üzrə əldə edilən gəlirlərin və xərclərin uçotu hər bir fəaliyyət növü üzrə ayrılmaqla aparılır.

Məsələn: gəlir və xərclərin uçotu ayrıca aparılmaqla vergi ödəyicisi olan hüquqi və ya fiziki şəxs ticarət obyektinin bir hissəsinin icarəyə verir, digərində isə ticarət fəaliyyəti ilə özü məşğul olur. Fiziki şəxsin əldə etdiyi icarə haqqı icarə götürən tərəfindən ödəmə mənbəyində vergiyə və ya bilavasitə icarəyə verən özü tərəfindən 14 faizlə gəlir vergisinə, hüquqi şəxsin belə gəliri isə mənfəət vergisinə cəlb olunur. Eyni zamanda, hər 2 şəxs ticarət fəaliyyətindən əldə olunan hasilata sadələşdirilmiş vergi tətbiq edə bilər.

Ödəmə mənbəyində verginin tutulması

Sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olan və ödəmə mənbəyində vergi tutan hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar maddə 14-ü ilə uyğun olaraq fiziki şəxslərə, habelə qeyri-dövlət pensiyaları və digər ödəmələri (rezident müəssisələrə və ya qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliklərinə Azərbaycan Respublikasında ödənilən icarə haqqı və royalti istisna olmaqla) verərkən onlardan ödəmə mənbəyində vergini tutmağa borcludurlar.

Belə ki, sadələşdirilmiş vergi ödəyiciləri tərəfindən fiziki şəxslərə maddə 14-ü ilə uyğun olaraq hesablanmış aylıq gəlirdən gəlir vergisi aylıq hesablanmalı və hesablanmış vergi növbəti ayın 20-dən gec

olmayaraq dövlət büdcəsinə köçürülməli, bu barədə müvafiq bəyannamə isə hesabat ilindən sonrakı ilin yanvar ayının 31-dən gec olmayaraq vergi orqanına təqdim edilməlidir.

Qeyri-dövlət pensiyaları və digər ödəmələr (rezident müəssisələrə və ya qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliklərinə Azərbaycan Respublikasında ödənilən icarə haqqı və royalti istisna olmaqla) verilərkən qeyd edilən gəlirdən vergi tutulmalı, tutulmuş vergi gəlirin ödənilməsi rübdən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə köçürülməli və bu barədə müvafiq bəyannamə isə həmin müddətdə vergi orqanına təqdim edilməlidir.

Maliyyə sanksiyaları, cərimə və faizlər

Sadələşdirilmiş vergi ödəyicilərinə vergi qanunvericiliyinin pozulması hallarına görə Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq aşağıda göstərilən maliyyə sanksiyaları və faizlər tətbiq edilə bilər:

- sadələşdirilmiş verginin hesabatını və ya vergi öhdəliyinin yaranmaması haqqında arayışı əsas olmadan müəyyən edilən müddətdə təqdim etməyən vergi ödəyicisinə vergi orqanının qərarına əsasən **40 manat** məbləğində;

- aktivləri barədə məlumatı əsas olmadan müəyyən edilən müddətdə təqdim etməyən vergi ödəyicisinə vergi orqanının qərarına əsasən **100 manat** məbləğində;

- verginin (o cümlədən ödəmə mənbəyində verginin) hesabatda göstərilən məbləği verginin hesabatda göstərilməli olan məbləğinə nisbətən azaldılmışdırsa, habelə büdcəyə çatması vergi məbləği hesabat təqdim etməməklə yayındırılmışdırsa vergi ödəyicisinə azaldılmış və ya yayındırılmış vergi məbləğinin (kameral vergi yoxlaması nəticəsində hesablanmış əlavə vergi məbləği istisna olmaqla) **50 faizi** miqdarında;

təqvim ili ərzində nağd pul hesablaşmalarının aparılması qaydalarının pozulmasına görə vergi ödəyicisinə

- birinci dəfə yol verildikdə – **400 manat (2000 manat)***;

- ikinci dəfə yol verildikdə – **800 manat (4000 manat)**;

- üç və daha çox dəfə yol verildikdə – **1200 manat (6000 manat)** məbləğində;

* - *mötərizədə Vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan sadələşdirilmiş vergitutma metodunu seçmiş ticarət və ictimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyicilərinə tətbiq olunan maliyyə sanksiyaları göstərilir.*

Sərvətlərin və ya pul vəsaitin 1000 manatdan çox olan məbləğdə uçotdan gizlədilməsi və ya uçota alınmamasına görə

- gizlədilmiş və ya uçota alınmamış sərvətlərin və ya vəsaitin ümumi məbləğinin 1000 manatdan çox olan hissəsinə **5 faiz** miqdarında;

- il ərzində belə hallara təkrar yol verildikdə, gizlədilmiş və ya uçota alınmamış sərvətlərin və ya vəsaitin ümumi məbləğinin 1000 manatdan çox olan hissəsinə **10 faiz** miqdarında;

Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada əmək müqaviləsi (kontraktı) bağlamadan işə götürən tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi yolu ilə onların gəlirlərinin gizlədilməsinə (azaldılmasına) şərait yaradıldığına görə işəgötürənə hər bir belə şəxs üzrə **1000 manat** məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Sadələşdirilmiş vergi müəyyən edilmiş müddətdə ödənilmədikdə, ona ödəmə müddətindən sonrakı hər bir ötmüş gün üçün, ancaq bir il müddətindən çox olmamaq şərti ilə, ödənilməmiş vergi məbləğinin **0,1 faizi** miqdarında faiz hesablanır.

Azərbaycan Respublikası
Vergilər Nazirliyi

Azərbaycan Respublikası, AZ1073,
Bakı şəhəri, Landau küç., 16
Email: office@taxes.gov.az
Bakı - 2016

www.taxes.gov.az
BAKİ - 2016